

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA

GLAVA SPARIVANJA (VJENČAVANJA) VJEROVIJESNIKA

pomilovao ga Allah i spasio, (sebi) Hadidže (Hatidže, prve svoje žene, supruge, dakle: vjenčavanja sa Hatidžom) i (GLAVA) vrijednosti nje (Hatidže), bio zadovoljan Allah od nje (s njom).

PRIČAO MI JE Muhamed, izvijestio nas je Abdete od Hišama, sina Urveta, od njegovoga oca, rekao je: čuo sam Abdullaha, sina Džafera, rekao je: čuo sam Aliju (da) govori: čuo sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) govori.

PRIČAO MI JE Sadekate, izvijestio nas je Abdete od Hišama, sina Urveta, od njegovoga oca, rekao je: čuo sam Abdullaha, sina Džafera, od Alije, bio zadovoljan Allah od njih, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Najbolja (od) žena (od) nje (od ovozemnosti, tj. od žena ovoga svijeta) je Merjema (Marija, majka Isa-a, Isusova), a najbolja (od) žena (od) nje (od ove sljedbe, tj. od žena muslimanskih) je Hadidža."

(Ime Hadidža se među muslimanima u Jugoslaviji izgovara iskrivljeno "Hatidža". NAPOMENA porodice prevodioca ove Buharije: Jugoslavija ona nekadašnja koja je bila onda u ono vrijeme kada je i prevodilac bio živ, više ne postoji. Sada postoje države nastale raspadom SFRJ.)

PRIČAO NAM JE Seid, sin 'Ufejra, pričao nam je Lejs, rekao je: Pisao je k meni Hišam od svoga oca, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

"Nisam bila ljubomorna (ni) na (jednu) ženu Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, što (tj. koliko) sam bila ljubomorna na Hadidžu. Propala (Umrila) je prije (nego što je nastupilo vrijeme) da sebi vjenča mene (bila sam ljubomorna) zbog (toga) što slušavah (slušah, slušala sam) njega (da) spominje nju. I zapovjedio je njemu Allah da obraduje nju sa (jednom) kućom od trstike (u raju)."

(A veli se da riječ "kasabun" ovdje znači šuplji biser, a po nekima to znači: niti, gajtani, širiti po kojima su nanizani dragulji i biser, a po nekima: trstika od zlata.)

"I zaista (on) je bio zaista (običaja da) zakolje (određenu) ovcu, pa poklanja u (kuće) njezinih prijateljica od nje (od mesa te ovce) što obuhvata njih (tj. koliko je dosta njima-prijateljicama umrle Hatidže)."

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Humejd, sin Abdurrahmana, od Hišama, sina Urveta, od njegovoga oca, od Aiše, bio zadovoljan Allah od njega, rekla je:

Nisam bila ljubomorna (ni) na (jednu) ženu što (koliko) sam bila ljubomorna na Hadidžu od (tj. zbog) mnogoće spominjanja poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, nje (tj. zato što je nju Hatidžu, mnogo spominjao Muhammed a.s.). Rekla je: A sebi je vjenčao mene poslije nje za (na) tri godine (tj. poslije njezine smrti na tri godine). I zapovjedio je njemu njegov Gospod, moćan je i veličajan je, ili (zapovjedio mu je) Džibril - na njega pozdrav! - da obraduje nju (Hadidžu) sa (jednom) kućom u raju od trstike (biserne, tj. koja je

zagrađena od šupljoga, šupljega bisera koji je dugačak kao trstika; ili od zlatne trstike, ili slično tome kako je navedeno uz prethodni hadis).

PRIČAO MI JE Umer, sin Muhameda sina Hasena, pričao nam je moj otac, pričao nam je Hafs od Hišama, od njegova oca, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Nisam bila ljubomorna (ni) na jednoga (tipa, ni na jednu) od žena Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, što (koliko, kao što) sam bila ljubomorna na Hadidžu, a nisam vidjela nju (uopće nikada), ali (tj. nego) je bio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (običaj da) umnožava njezino spominjanje (tj. ali on spominjaše mnogo nju). I ponekada je (ili: I često bi) zaklao ovcu, zatim iskomada nju (na) udove (na dijelove), zatim pošalje nju (ovcu, ili: njih, komade ovce) u prijateljice (prijateljicama) Hadidže. Pa ponekad sam rekla njemu:

"Kao da ono nije bio (niko, ili: Kao da nije bila nikakva žena) u ovozemnosti (tj. na ovome svijetu) osim Hadidža." Pa (on na to) govori: "Zaista ona je bila (takva), i bila je (takva, tj. bila je dobra, bila je pobožna), i bilo je meni (i imao sam) od nje dijete."

PRIČAO NAM JE Musedded, pričao nam je Jahja od Ismaila, rekao je: Rekao sam Abdullahu, sinu Ebu Evfa-a, bio zadovoljan Allah od njih dvojice:

"Obradovao (tj. Je li obradovao, obeseljavo) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, Hadidžu?" Rekao je: "Da. Sa (jednom) kućom od trstike (takvom kućom je obeseljavo nju što) nema (nikakve) vike (galame) u njoj, a niti (nikakvoga, ikakvoga) napora (truda)."

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Muhamed, sin Fudajla, od Umareta, od Ebu Zur'ata, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Došao je Džibril Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"O poslaniče Allaha! Ovo je Hadidža, već je došla (tj. već ti dolazi, primiće se pećini Hira), sa njom je (jedna) posuda (tj. ima ona jednu posudu), u njemu (u tome sudu, posudi) je (neki) začim (smok, prismok), ili jelo (hrana), ili piće. Pa kada je ona došla (tj. Pa kada uniđe ona) tebi, pa pročitaj na nju pozdrav (tj. pa izruči, uruči joj pozdrav, pozdravi je, poselami je) od njezinoga Gospoda i od mene, i obraduj nju sa (jednom) kućom (sa jednim dvorcem) u raju (u Džennetu) od trstike, nema vike (galame) u njoj, a ni napora (truda)."

A rekao je Ismail, sin Halila: Izvijestio nas je Alija, sin Mushira, od Hišama, od njegovoga oca, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Tražila je dozvolu Haleta, kći Huvejlida, sestra Hadidže (da uđe, uniđe) na (u posjetu) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je prepoznao traženje dozvole Hadidže (tj. sjetio se je Hatidžinoga načina traženja dozvole, jer je Haleta imala sličan glas kao i Hatidža), pa se uplašio (tj. promijenio, ožalostio) zbog toga, pa je rekao:

"Moj Bože! Haletu (čujem)!" Rekla je: Pa sam bila ljubomorna (tj. Pa sam osjetila ljubomoru), pa sam rekla: "Što spominješ (Šta spominješ, tj. Koju stvar ljepote spominješ) od (jedne) starice od starica Kurejševića, crvenih dvaju kutova (uglova od usta, a to znači: Šta te toliko podsjeća na staricu koja nije imala ni zube od starosti, pa joj se iz dva kuta, dva ugla od

usta pokazivala crven, crvenilo desni od vilica mjesto bjeline zuba), propala (umrla) je u vremenu, (a) već je zamijenio (dao u zamjenu) tebi Allah bolju od nje (tj. mlađu i ljepšu)!"

(Pod izrazom "bolju od nje" misli Aiša na sebe jer je i bila mnogo mlađa od Hadidže r.a..)

GLAVA

spominjanja Džerira, sina Abdullaha, Bedželije, bio zadovoljan Allah od njega.

PRIČAO NAM JE Ishak Vasitija, pričao nam je Halid od Bejana, od Kajsa, rekao je: čuo sam njega (da) govori: Rekao je Džerir, sin Abdullaha, bio zadovoljan Allah od njega:

Nije zastro mene (Nije stavio zastor, zavjesu ispred mene, tj. Nije spriječio mene nikada da uniđem njemu u stan, u sobu za primanje) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, otkada sam primio Islam, i nije vidio mene (tj. i nije pogledao mene drukčije) osim (tako da) se je nasmiješio. A od Kajsa, od Džerira, sina Abdullaha, rekao je:

Bila je u predislamlju (jedna) kuća, govorilo se je njoj (zvala se je) Zul-Halesati, i govoraše se njoj jemenska Ka'ba, ili sirijska Ka'ba, pa je rekao meni poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Da li si ti umirivač (davač mira, izbavljač) mene od Zul-Halesata (da ne mislim više kako bih uništio idol koji se nalazi u toj kući i kojega tamo obožavaju)?" Rekao je: Pa sam otišao u boj k njoj u (među) pedeset i stotinu (tj. sa stotinu i pedeset) konjanika od (iz plemena) Ahmesa. Rekao je: Pa smo razbili (polupali) nju i ubili smo koga smo našli kod nje. Pa smo došli njemu (Muhammedu a.s.) pa smo izvijestili njega. Pa (se) je molio za nas i za (pleme) Ahmes.

GLAVA

spominjanja Huzejfeta, sina Jemana, 'Absije, bio zadovoljan Allah od njega.

PRIČAO MI JE Ismail, sin Halila, pričao nam je Selemete, sin Redža-a, od Hišama, sina Urveta, od njegovoga oca, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Pošto (tj. Kada) je bio dan Uhuda, porazili su se (tj. bili su u početku poraženi, potisnuti, razbijeni) idolopoklonici (jednim) jasnim (očitim) porazom, pa je povikao (uzviknuo) Iblis (sotonski starješina radi izazivanja pometnje i nesporazuma među muslimanima):

"O robovi Allaha! Drugu (ili: Zadnju) vašu (stranu udrite, tj. Udrite svoju pozadinu jer vam se neprijatelj prebacio u vašu pozadinu)!" Pa se povratila prva (linija vojske) njih (muslimana) na zadnju (od) njih, pa (se) je bičevala (tj. udarala se sabljama, mačevima ona navalivši na) zadnju (od) njih. Pa je pogledao Huzejfete, pa kada li on sa njegovim (sa svojim) ocem (se suoči)! Pa je dozivao (tj. Pa je počeo dozivati Huzejfete):

"Hej (O) robovi Allaha! Moj otac, moj otac!" Pa je rekla: Pa tako mi Allaha nisu se spriječili (okanili da ga udaraju), čak su ubili njega. Pa je rekao Huzejfete: "Oprostio Allah vama!" Rekao je moj otac (to veli Hišam za svoga oca Urveta): Pa tako mi Allaha neprestano je u Huzejfetu od nje (od vremena ove zabune na Uhudu u kojoj je greškom ubijen njegov otac) ostatak dobra, čak je (ili: ostatak dobra dok je tako) sreo Allaha, moćan je i veličajan je.

(To jest: dok je umro, sve do smrti je u njega bio ostatak dobra od toga slučaja.)

GLAVA

spominjanja Hinde, kćeri 'Utbeta, sina Rebi'ata, bio zadovoljan Allah od nje (s njom).

A rekao je Abdan: Izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Junus od Zuhrije, pričao mi je Urvete da je Aiša, bio zadovoljan Allah od nje, rekla:

Došla je Hinda, kći Utbeta (i) rekla je: "O poslaniče Allaha! Nije bilo na leđima (na površini) zemlje (nikoga) od porodice šatora (tj. nijedne vojske pod šatorom da) je draže k meni da se ponize (da budu poraženi) od porodice tvoga šatora (tj. od tvoje vojske). Zatim nije osvanula danas na leđima zemlje porodica (nijednoga) šatora (da) je draže k meni da se počaste (da dobiju čast, ugled, tj. da odnesu pobjedu) od porodice tvoga šatora." Rekla je: "I takođe tako mi (Onoga) koji (je Taj što) je moja duša u Njegovoj ruci." Rekla je: "O poslaniče Allaha! Zaista Ebu Sufjan je (jedan) škrtac (škrt) čovjek, pa da li je na mene (ikakav) grijeh da nahranim od (vlasništva) koje je njegovo našu obitelj (porodicu, kućnu čeljad našu)?" Rekao je:

"Ne mislim ga (Ne mislim da je nahranjivanje drukčije dozvoljeno) osim sa poznatim (tj. običnim, normalnim načinom da bi se hranilo, tj. ako je ishrana manja od obične, uzmi bez dozvole toliko da bi postigla običnu ishranu, ali ne uzimaj preko obične količine koja je dovoljna za ishranu, jer je to zabranjeno)."

GLAVA

pričanja (priče, tj. događaja, slučaja) Zejda, sina Amra sina Nufejla.

(To je otac Seida, sina Zejda, a taj Seid je jedan od deseterice koji su obradovani rajem-Džennetom za života svoga od strane Muhammeda a.s., i taj Zejd je i stričević Umera, sina Hattaba, r.a.. Taj Zejd je umro prije poslanstva Muhammeda a.s., ali je taj Zejd bio jedan od onih koji su tražili vjerovanje u Jednoga Boga i koji su odbacili obožavanje kipova. U sljedećem tekstu se govori o njemu. Veli se da je Buharija uvrstio priču i slučaj Zejda zbog toga što se on sastao u svome životu sa Muhammedom a.s. iako tada Muhammed a.s. još nije bio postao Božiji poslanik.)

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Ebu Bekra, pričao nam je Fudajl, sin Sulejmana, pričao nam je Musa, pričao nam je Salim, sin Abdullaha, od Abdullaha, sina Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, sreo Zejda, sina Amra sina Nufejla, u najnižem (dijelu) Beldeha (mjestu između Meke i Ten'ima) prije (nego) da silazi (prije nego da je sišla) na Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, objava (od Uzvišenoga Boga), pa se proturila naprijed (tj. pa se ponudila) k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (putnička) hrana, pa nije htio da jede (on, a ni Zejd) od nje (od te hrane, tu hranu). Zatim je rekao (k onima što su ponudili tu hranu) Zejd:

"Zaista ja nisam (taj da) jedem od (onoga) što koljete (vi) na vašem uspravljenom kamenju (okolo, oko Ka'be na kojem kamenju koljete žrtve svojim kipovima), i neću jesti (drugo) osim (ono) što se spomenulo ime Allaha nad njim (kada se je klalo, zaklalo)." I (pričao je Abdullah) da Zejd, sin Amra kuđaše Kurejševićima njihove zaklane životinje (tj.

kudio im je meso od zaklanih životinja, ili: kudio im je način na koji kolju, način klanja), i govori (tj. i govoraše, govorio je):

"Ovca je (tako prispjela za klanje što) je stvorio nju Allah, i spustio je njoj iz neba vodu, i dao je niknuti (bilje, travu) njoj iz zemlje, zatim (vi) koljete nju na (način takav da spominjete prilikom klanja drugo ime) osim imena Allaha." Nijekanjem toga i držanjem velikim (griehom) njega (svega toga - taj postupak to im je govorio, tj. to im je govorio zbog toga što je osuđivao i držao za veliki apsurd i besmislicu takav postupak, takvo klanje). Rekao je Musa: Pričao mi je Salim, sin Abdullaha, a (ja) neću znati (tj. a ne znam drukčije) njega osim (tako da) je pričao njega (taj hadis) od Ibnu Umera da je Zejd, sin Amra sina Nufejla, izašao k Siriji (da) pita o vjeri (pravoj u Jednoga Boga) i (da) slijedi nju, pa je susreo (sreo jednoga) učenjaka od Židova, pa je pitao njega o njihovoj vjeri, pa je rekao:

"Možda ja da ću se prevjeriti vašom vjerom (tj. Možda ću da primim vašu vjeru), pa izvijesti me." Pa je rekao (taj učenjak): "Nećeš biti na našoj vjeri do (da) uzmeš tvoj (svoj) dio od srdžbe Allaha." Rekao je Zejd: "Ne bježim (ni od čega) osim od srdžbe Allaha, i neću nositi od srdžbe Allaha (nijednu) stvar (ništa) nikada, a ja mogu njega (izbjegavanje od srdžbe Allaha, tj. mogavši da ne nosim, ako mogu da ne nosim), pa pokaži mi (doslovno: pa da li ćeš pokazati meni na drugu neku vjeru) osim nje (osim te vaše)?" Rekao je: "Ne znam nje (druge vjere) osim (te) da budeš pravovjerni (jednovjerni, monoteist)." Rekao je Zejd: "A šta je hanif (pravovjerni)?" Rekao je: "Vjera Ibrahima (Avrama). Nije bio Židov, a ni kršćanin, i neće obožavati (i ne obožava ništa i nikoga drugoga) osim Allaha." Pa je izašao Zejd, pa je susreo (sreo jednoga) učenjaka od kršćana, pa je spomenuo slično njemu (onome što je rekao i židovskom učenjaku), pa je rekao:

"Nećeš biti (ti) na našoj vjeri do (da) uzmeš (dok ne uzmeš) svoj dio od prokletstva Allaha (Allahovoga)." Rekao je: "Ne bježim (ni od čega) osim od prokletstva Allaha, i neću nositi od prokletstva Allaha, a ni od Njegove srdžbe (ni jednu) stvar (ništa) nikada, a ja mogu (tj. mogavši da ne nosim). Pa da li ćeš pokazati meni na (drugu vjeru) osim nje?" Rekao je: "Ne znam ga (tj. Ne znam nje - druge vjere) osim da budeš hanif (hanifija-pravovjerni)." Rekao je: "Šta je pravovjerni (hanif)?" Rekao je: "Vjera Ibrahima. Nije bio Židov, a ni kršćanin, a ne obožava (a ne obožavaše nikoga i ništa) osim Allaha." Pa pošto je vidio Zejd njihov govor (tj. njihovo mišljenje) o Ibrahimu - na njega pozdrav (tj. Njemu mir, spas)! - izašao je. Pa pošto se je pokazao (tj. našao izvan njih, na otvorenom prostoru, u otvorenoj pustinji), podigao je svoje dvije ruke, pa je rekao:

"Moj Bože! Zaista ja zasvjedočavam Tebe da sam ja na vjeri Ibrahima." A rekao je Lejs: Pisao je k meni Hišam od svoga oca (prepričavajući), od Esme, kćeri Ebu Bekra, bio zadovoljan Allah od njih dvoje, rekla je:

Vidjela sam Zejda, sina Amra sina Nufejla, stojeći (on), prislanjajući svoja leđa ka Ka'bi (uz Ka'bu), (i) govori: "O skupino Kurejševiča! (ili: O skupine Kurejševiča!) Tako mi Allaha nema od vas na vjeri Ibrahima (niko) osim mene." I oživljavaše (doslovno: I bio je - običaja da) oživljava (tj. da nastoji da održi u životu, da spasi od smrti) živu zakopanu kćer ("mev'udetun" nekoga čovjeka koji je to htio da učini). Govori (tj. Zejd govoraše) čovjeku (kojega bi opazio da hoće živu svoju kćer da zakopa u zemlju) kada je htio da ubije (taj čovjek) svoju kćer:

"Ne ubijaj nju. Ja (se obavezujem da) ću biti dostatan tebi (za) nju (za) njezinu hranu (za trud oko njezinoga othranjivanja)." Pa uzme nju (kćer malu od njezina oca). Pa kada je odrasla (kada odraste ona), rekao je (rekao bi) njezinome ocu: "Ako si htio (Ako hoćeš), dao

sam (daću) nju k tebi, a ako hoćeš, biću dostatan tebi (za) njezinu hranu (za njezino, njeno izdržavanje)."

(Veli se da je Muhammed a.s. rekao za ovoga Zejda da će on biti proživljen na Sudnjem danu on sam kao jedna sljedba koja je postojala između njega-Muhammeda a.s. i između Isa-a a.s.; i veli se da je Muhammed a.s. sanjao u snu da je vidio ovoga Zejda u raju. To se sve veli u hadisima nekima koji se ne nalaze u Buhariji, jer ih Buharija nije ocijenio kao pouzdane.)